

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Rusko diplomatiziranje pred vojsko.

Ignatiev je prišel v Pariz. Tam se baje snide z ruskim poslanikom na angleškem dvoru grofom Šuvalovom ter mu da gesla ruske vlade. Ta hoče namreč še zadnji čas, dokler jo sneg in slabo vreme še zadržuje, udariti čez Prut, z diplomatiziranjem izpolniti. Zato se iz Peterburga brzojavlja oficijozno: „Pogovori Ignatieva z državnikom v Berlinu in drugod (iz tega „drugod“ je sklepati, da pride tudi na Dunaj še) bodo zopet dokazali, da hoče Rusija samo, da bi velevlasti izrekle, da je dolžnot porte izvesti konferenčni program. Če porta potem te dolžnosti ne stori, naj bode svobodno vsakej udeleženej velevlasti, na noge stopiti, da se občno priznana dolžnost izvrši.“ Izluščeno iz diplomatične fraze, se to bolj domače pravi: Rusija hoče, da bi evropske vlade izrekle, da je njena vojska zoper Turčijo opravičena. In to ima Ignatiev doseči. Gotovo je, da je dosegal to že v Berlinu, zdaj bode v Parizu, in potem še na Dunaji. Angličani naj potem sami ostanejo, sami si pa kljubu vsem svojim indijskim divjakom ne bodo dosti upali.

„Pol. Corr.“ se iz Peterburga sicer o tem diplomatiziranju še piše:

Ker je ruski poslanik na angleškem dvoru, grof Šuvalov že zdavnaj aviziral odgovor angleškega kabineta na Gorčakovljevo okrožnico, pa ga še zdaj nij, naročil je knez Gorčakov Šuvalovu, naj sili, da kabinet svoje uradno mnenje obznaniti. Taisto se je tudi poslanikom pri drugih vladah ukazalo. Ob enem se je Šuvalovu dala oblast izpovedati, da vlada carja Aleksandra glede rešenja iztočnega vprašanja

pozna le dva izhoda: ali velesile, ki so sklenile pariško pogodbo, posebno Angleška, smatrajo to pogodbo še za veljavno, ali pa peterburška vlada smatra to pogodbo za ugašeno, ker Turčija pogojev ne izpolnjuje. V prvem slučaju Rusija terja, da velesile delajo skupno na to, da se sprejmo vsi predkonferenčni sklepi v prvotni obliki, naj bode uže kakorkoli če. Kajti dozdej porta dolžnostij proti svojim podanikom nij nikakor spolnovala, in kakor so zdaj v Carigradu zmešnjave, se tudi nikakor nij nadejati, da bi reforme brez vmešavanja od tretje strani izvlela. Ako pa velesile nočejo sodelovati, bi Rusija v tem videla, da se zanikavajo dolžnosti pariške pogodbe in dosledno tudi ugašajo pravice, ki se porti v njej dajo. In tako bi Rusija morala samostojno delovati. Direktno sporazumljenje mej Rusijo in porto se le potem da doseči, ako velesile Rusiji k temu pooblastenje dadó, in se ob enem zavežejo, da bodo, ako se bode porta na novo branila, z Rusijo skupno delovale. To je po večjem smisel onega, kar je Rusija svojim poslanikom naročila, in situacija se najložje zaznamuje z besedami: „garancije, ali pa vojska!“

Novi volilni red za kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico,

katerega je dosedanja nemškutarska večina sestavila, gotovo ne nam Slovencem v korist, je od c. kr. trgovinskega ministerstva v dogovoru z ministrom notranjih zadev z odlokom 28. januarja 1877 potrjen, v deželnem zakoniku 7. marca t. l. razglašen in ima sledeče od prejšnjega volilnega reda različne naredbe.

„Kupčijska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani obstoji iz štiriindvajset pravih udov ter se razdeljuje v dva odseka: 1. v kupčijski odsek; 2. v obrtniški odsek. Poslednji obstoji iz treh oddelkov: a) iz velike obrtnije; b) iz rudarije; c) iz drugih obrtnij.

„Kupčijski odsek ima deset, odsek velike obrtnije tri, odsek rudarski dva in odsek drugih obrtnij devet pravih udov, mej katerimi mora vsaj polovica za vsak odsek izvoljenih udov stanovati v mestu zbornice.

„Pravi udje se poklicujejo po neposrednej volitvi na šest let.

„Ko preteko tri leta, izstopi 31. decembra polovica udov za kupčijski in obrtniški odsek izvoljenih po vrsti službene dobe, ter se nadomesti z novimi volitvami. — Pri enakosti službene dobe razločuje žreb, komu je izstopiti.

„Izstopivši se smejo na novo voliti.

„Pravico, voliti za kupčijski odsek imajo: Bankirji, menjavci, trgovci, spediterji, imetniki zaloga, trgovski agenti, upne in zavarovalne naprave, lekarji, železniška, brodarstvena in druga prevožniška podvzeta — če se plačuje od enega podvzetja v glavnem mestu Ljubljanskem na leto najmanj deset goldinarjev 50 kr. a. v., pridobnine brez prikladka.“

„Pravico, voliti za prvi oddelek obrtniškega odseka (§ 1. a.) imajo posestniki plavžev in fužin, fabrikanti, stavbne obrtnije in vsi drugi obrtniki, ki od enega ali od več obrtniških podvzetij ležečih v zborničnem okraju Kranjskem na leto plačujejo najmanj sto goldinarjev a. v. pridobnine brez prikladka.“

„Pravico, voliti za drugi oddelek obrtniškega odseka (§ 1. b.) imajo tisti rudarji,

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Encindvajseto poglavje.

(Dalje.)

„Bojim se, da tega ne bodem mogla“, rekla je Jerica živo se smehljaje, a zmirom še s svojim določnim glasom. „Vi ste predobrotljivi, čestiti gospod, da to želite.“

„Da, to želim! Rečem ti, da to zahtevam. Dete, ti si pod mojim varstvom in pravico imam reči, kaj imaš storiti.“

Gospod Graham se je zmirom bolj razgrel. Jerica in Emilija ste bili v največji zadregi, a njih nobena nij odgovorila.

„Naštej mi svoje razloge, če imaš korenitih“, pristavil je gospod Graham razdražen, „in naznani mi, kako se ti je izcimila ta čudovita muha.“

„Čestiti gospod! jutri jih vam čem povedati.“

„Jutri! Sedaj jih čem poznati.“

Gospa Brusova je očitno videla, da v rodini preti vihar, ter je vstala, da bi odšla. Gospod Graham je brzdal svojo jezo, dokler se nijsta gospa Brusova in njen sin poslovila; komaj pa so se duri za njima zaprle, vskipela je znova.

„No povej mi, kaj vse to pomeni. Jaz uredim vse opravke ter vse pripravim, da bi to zimo potovali, ko pa je sedaj vse urejeno in smo skoraj pripravljeni odpotovati, naznani Jerica, da se je določila, da ne bode potovala z nami.“

Emilija je počela razkladati Jeričine razloge, ter je končala z izrazi popolnega odobrovanja njenega namena. Gospod Graham je nepotrpežljivo jo poslušal, ter jo nekoje krati s „pis“ „mis“ vstavil, ko hitro pa je nehala govoriti, razsrdil se je še bolj.

„Tako! Jerica ima rajši Sullivanove, nego

nas in podoba je, da jo ti še v tem podpiraš. Rad bi vedel, kaj so zanje storili v primeri s tem, kar sem jaz storil.“

„Leta in leta so bili prijatelji; in ker so sedaj v hudi stiski, misli, da jih ne sme zapustiti in jaz priznam, da se nikakor ne čudim njenemu sklepu.“

„Jaz pa moram reči, da se jaz čudim. Rajši bode služnja v V—ovi šoli in še večja služnja pri gospé Sullivanovej, kot da bi ostala pri nas, ki zmirom spodobno in kar je še več, z njo kot članom rodbine ravnali.“

„Oh, častiti gospod Graham!“ rekla je Jerica z milim glasom, „tu ne gre niti za prednost niti za izvolitev, ker čutim le, da je to moja dolžnost.“

„In kaj te veže na to? Le ker si z njimi bivala v istej hiši, ker ti je njen sin v Kal-kuti poslal oni šal iz velblodove dlake in kletko polno ničvrednih malih tičkov, ker ti je pisal velik kup listov, misliš, da moraš zamenariti lastne koristi, ter njegovima sorod-

ki plačujejo na leto rudniškega davka najmanj štiri goldinarje a. v.

„Pravico, voliti za tretji oddelek obrtniškega odseka (§. 1. c.) imajo vsi obrtniki in fabrikanti, ki nemajo pravice voliti za oddelek velike obrtnije, dalje trgovci, ki nemajo pravice, voliti za kupčijski odsek, kateri plačujejo najmanj štiri goldinarje 20 kr. a. v. pridobnine brez priklada.“

Pozna se pač, da je ta novi volitveni red — delal gosp. Vestenek. Ker se je ta novi volitveni red potrdil, menda je naravno in pravilno, da vsi dosedanji člani trgovinske zbornice izgube svoj mandat, in se imajo kmalu razpisati popolnem nove volitve.

Kaj bomo imeli mi storiti, to bode pripadalo odločitvi naših mož. Mudi se sicer ne zelo, — da. celo mestne volitve v Ljubljani moramo prej opraviti, — vendar bila je naša novinarska dolžnost narodne trgovinske in obrtniške kroge opozoriti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. marca.

Občinske volitve se pripravljajo, kakor pri nas v Ljubljani, tako tudi na Dunaji, v Zagrebu in po drugih mestih v monarhiji in več ali manj razburjajo stranke.

V **ogerskem** zboru je bil zadnjič račun peštansko-reške družbe za ladjedelanje v obravnavi. Tej družbi je bil minister Lonyay, ko je še ministroval, kot državno podpora dal 300.000 gld. Društvo je faliralo in država je njeno premoženje kupila za 152.000 gld., torej je izgubila 148.000 gld. Tako je Lonyay gospodaril!

Vnanje države.

Srbski knez v proglasu do svojega naroda, ko naznanja sklep miru, pravi: „Denes, ko se nahaja osoda kristijanov v vzhodu v krepkejših rokah nego so naše (t. j. v ruskih) sem srečen, da morem mir naznaniti... Ostanimo zmirom hvaležni svojim ruskim bratom za pomoč, ki so jo nam prinašali mej vojsko, ravno tako hvaležni vsem blagim narodom, ki so nas v težkem boji s svojimi simpatijami spremljali.“ H koncu se knez vsem Srbom zahvaljuje, ki so se hrabro borili za domovino.

Kakor se iz Kotorja brzojavlja, posrečilo se je **miriditskemu** glavarju Marko-Djon-Noca iz turške ječe uiti in ubegniti k rojakom v gore. S tem možem dobode miriditski vstanek dobrega vodjo in Turki imajo hudega novega sovražnika.

Turški sultan bode baje svoja vazala v Tunisu in Egiptu pozval, naj mu z veliko

vojsko na pomoč prideta. Podkralj egiptovski mu misli baje 30.000 mož poslati. Tunis mu da pol milijona.

Nemški politični poštenjak, kakoršnih je mej nemškim narodom jako in jako malo, Johann Jakoby, je v Königsbergu umrl. Bil je mož pravičnega srca in sovražil je Bismarkovo nemško geslo: moč je več, kot pravica.

Dopisi.

Iz Weidenaua v Šleziji 5. marca

[Izv. dop.] Ker so me prijatelji uže prosili, da jim naj opišem svoj novi štacijon, evo nekoliko vrstic. Mesto Weidenau šteje 1800 prebivalcev in leži tik pruske meje; mejo dela cesta. V bližnjo prusko vas Schubertscrosse je samo kacic 30 stopinj. Mesto ima v sredi lep, čvetervoglat trg, iz katerega pelje na vsako stran po ena ulica. Najlepše poslopje je višja realna gimnazija, katero je mesto zidalo za 50.000 gold. Uprava tega učilišča je jako praktična, samo zunanje lice je celo prosto, kakor pri kasarnah in tovarnah. Mesto je tudi zidalo lep „rotovž“ z okusnim stolpom in poslopje za okrajno sodnijo; to je lahko storilo, ker je kot občina jako bogato. Okolica in celi del zahodno-severne Šlezije je po legi in obrtu navezan na Prusko; najbližnja železniška postaja je Otmachau na Pruskem. Na južnej strani se razprostirajo Sudeti, na severnej strani severno-nemška planjava ne zavira razgleda; samo na vzhodnej strani so mali griči.

Društveno življenje je še dosta ugodno; imamo Lesecasino, v katerega so vpisani vsi odlični mestjani; pevski zbor, sestavljen iz njegovih udov, skrbi za tako imenovane „Damenabende“; razen enega profesorja smo vsi pevci in se vadimo pod vodstvom prof. Weeseja. Tudi dijaki sodelujejo: ländlich, sittlich. Dijaki so dobro disciplinirani in se radi učé; službovanje je tedaj lahko.

Mirno živim v svojih novih razmerah in mojim prijateljem v domovini se nij treba bati, da bi me trl obup.

Mnogo listov mi dojde, v katerih se mi srčno sočutje izražuje radi premeščenja; ker ne morem, obložen z delom, vsakemu posebej odpisati, se vsem svojim milim prijateljem prav srčno zahvaljujem za te dokaze prijaznosti. Zdravo.

Iz Črne gore koncem februarja.

[Izv. dop.] Ker se le malokrat kaj čuje o tej

zapuščeni jugoslovanske deželi, morda Vam ustrezem, ako Vam pošiljam nekoliko črtic iz tukajšnjega življenja in kratek popis dežele, kakor sem ga iz samovida povzel v nekaterih glavnih črtah.

Črnogorska zahodnja meja od Kotorja do Spice je visokinja gora, ki se strmo vzdiguje od morja do 2500—3000 črevljev, nadvladana od štirih avstrijskih trdnjav; od tod se vrstijo mnogoštevilni skalnati griči, le malo poraščeni z nizkim brinjem ali leščevjem. Mej temi se vidi redkokrat malo kvadratnih sežnjev obsezajoča ravnina, ki je slabo s koruzo obdelana in kaka pastirska kučica — t. j. zloženo kamenje, na njem pa nametana koruzja slama za streho — blizo enaka podoba našemu Krasi. Črez to enakolično gričevje vodi pot iz Rjeka v Cetinje, jako slabo zaznamovana, mučna in je treba nevajanej nogi zelo paziti, da ne izdrkne na ostrem kamenju.

Ljudij se tukaj prav malo srečuje, pozdravljajo tujca le s kratkim „Pomozi Bog“ ali „Dobra ti sreča;“ znani Črnogorec pa te poljubi na lice in na ramo — (žena poljubi le ponižno roko) — in prijazno povpraša: „Kako ste? ste li mi dobri?“ itd. Moški so večjidel visoke krepke postave, resnega temnolasnega in ostro rezanega obraza. V govoru mu služi karateristična mimika in živi pogled, jako umljivo se znajo izrazovati, beseda je živa in glas umno spreminjajoč. Veselega, šaljivega glasu le malo kdaj čuješ, in le če se Črnogorci mej soboj pomenjujejo. Ženske so srednje velikosti, ne lepe, težko delo, katero večjidel le one opravljajo, odnaša jim živost in mladost. V zagrbenčenem suhem obrazu se jasno njih mučno životarenje vidi. Vendar le trpno teške butare in druge tovore na klonenim hrbtu nosijo.

Obleka ženska: dolgo srajco s črnim predpasom, dolga bela sukkena, črno zarobljena koret (enaka kočevske ženske sukni), na glavi črna ruta — pod katero nosijo dekleta rudečo kapico, — bele nogovice in opanke so brez vsacega lišpa, le na praznike nosijo premožnejše srebrn širok pas in različno pošito koret.

Tem dragocenejši pa ima vsak Črnogorec rudeči prsnjak s zlatom pošit, črez belo na prsih otvorjeno haljino nosijo rudeči pas, v katerem so zasačeni: handžar, pištola, tabak, mošnja itd. imajo tudi tukaj svoje varno

nikoma streči. Nikakor ne previdim, kako bi njih zahteva se mogla primerjati z mojo. Kaj te nijsem jaz odgojil bolje, ko je bilo megoče ter nijsem gledal na nobene stroške za tvoje izobraženje in tvojo srečo?“

„Čestiti gospod! nijsem mislila“, odgovorila je Jerica ponižno, mirno in spoštljivo, naštevati sprejetih dobrot ter po teh meriti svojega obnašanja. Glede na to so moje dolžnosti proti vam neizmerne in vi imate gotovo največjo pravico do mojih rok.“

„Do tvojih rok! Dete, jaz ne potrebujem tvojih rok. Gospa Ellisova lahko meni in Emiliji ravno tako streže kot ti; a rad bi tebe imel v družbi in zdi se mi, da si jako nehvalezna, če naji zapustiš, kar storiti hočeš.“

„Oče!“ rekla je Emilija, „zdi se mi, da sva Jerico za to dobro odgojila, da bi bila neodvisna od drugih ljudi, ne pa samo odvisna od naji.“

„Emilija!“ rekel je gospod Graham, „povem ti, to je zadeva čuti; ti pa blezo reč so-

diš od druge strani kot jaz. A vedve ste obe proti meni in jaz nečem dalje o tem govoriti.“ To rekši je vzel gospod Graham svetilnico, šel je v svojo sobo, zalučil je duri ter se ta večer nij več pokazal.“

Uboga Jerica! Gospod Graham jej je bil tako dober in blag, rekoma je ostro z njo govoril in zmerom je tako milostljivo z njo ravnal, a sedaj je bil globoko razžaljen. Imenoval jo je nehvaleznico. Brez dvoma je mislil, da je njegovo dobroto napačno rabila, ter si je domišljeval, da Jerica njega in Emilijo dosta manj spoštuje, nego druge, dosta manj jej udane prijatelje. Globoko ranjena in polna skrbi je hitela ter je voščila nič manj žalostni Emiliji lahko noč. Prišedši v lastno sobo udala se je čutim, ki so vpehali njeno srce ter jej napravljali noč brez spanja.

Dva in dvajseto poglavje.

Krepost je pogumna, milost nikdar bojazljiva.

S tremi leti je bila Jerica zapuščena milosti in usmiljenju tujih ljudi; bila je brez

prijateljev in zapuščena ter je v času svojega bivanja pri Nani Grantovi našla malo te milosti in še manj tega usmiljenja. Če prav se je nemirni nje duh upiral hudemu ravnanju, vendar je onikrat bila še premlada, da bi o tem premišljevala ali kakor bodi si modroslovno sklepala na trdosrčnost in neusmiljenost človeškega rodu. Ko bi bila to storila, taki vtisi bi bili morali izginiti v ozračji, polnem ljubezni in prijaznosti, ki jo je naslednji čas obdajalo, ko je v hiši dobrega očeta rednika bila božana in varovana ter je uživala toliko očetovsko ljubezen, kakor jo le redkoma sirota vživa.

Milost božje previdnosti jej je z Emilijo z nova dejansko dokazala, da nij vselej treba krvne vezi, ki bi srca zvezala z najtoplejšo ljubeznijo. Doslej še pri nenavadno srečni izkušnji nij občutila nikakoršnega zla, ki izvira iz odvisnosti od tuje milosti. Neprijazno obnašanje gospe Ellisove jo je zdaj nekoliko grizlo; a moč in vpliv te oskrbnice na rod-

mesto. Široke modre hlače belo suknene dokoljenice, opanke in na rami erjava struka (plaid) dovršijo prav slično obleko. Na črno prepetej kapici kaže jeklena zvezda (desetnik), pod oralom skrižane sablje (oficir), pozlačen orel (komandir) itd. njegovo vojaško stopinjo. Puške so jim Krnka ostraguše, mnogo jih ima Gasser-revolverje navadno podarjene od kneza za odlično delo. Od handžarjev še sedaj suhe turške krvi niso odstranili. Od prejšnjih vojsk nosijo nekateri srebrne medalje ali Danilov red, za letošnje hrabrosti knez še nij razdelil redov.

Pa idimo naprej v Cetinje. V sredi popisane dolgega skalovja leži prijazna vaza, kakor jezero na visokih gorah. Kakih tri tisoč stopinj dolga in tisoč široka, obdelana ravnina se prav drastično razlikuje od svojega obrobja. Iz bližnje strme glavice doteka bistri potoček, vije se idilčno čez zeleni travnik. O tej planinski dolini stoji črnogorsko glavno mesto, pač le tako veliko, kakor kaka večja vas. — Razen pet pravilno zidanih enostropnih hiš, so vse druge 50—60 male nizke kuče z nizkimi vratmi in okni. Urejene so v dve široki ulici, na koncu katerih stojijo ova lepša poslopja, namreč lokanda, šola, kneževje bivališče, Danilova bolnica. Malo odstranjeno se stari monastir upira v visoko skalovje in tik njega stoji, kakor za stražo okrogli stolp, kojega zdaj rabijo za tamnico. Naj bode omenjeno, da tukaj ujetniki ne dobijo nikake hrane, in jim jo morajo žene z doma prinašati. Kneževa palača je pripravno zidana hiša, kakor jih imajo večji naši posestniki na deželi, ograjena z nizkim zidom, — pred njo straži vojni kneževje garde. Knez sam je ravno stal pred pragom, ko sem prišel, okolo njega nekoliko — višjih Črnogorcev v častiljivi daljavi; on je visoke postave in ima inteligen ten resen pogled.

Pred Danilovo bolnico, katera je na drugi strani doline, bila sta razpeta dva šotora „črvenega krsta“ za ranjence, v obeh so ležali ranjeni na snažnih železnih posteljah, zaveze so bile jako natančno od ruskih sester navezane. Sploh jim se je dajala dobra postrežba in prav spodobno opravljevanje. Slabeje se je godilo bolnikom v bolnici samej, kjer se je mnogo več nesnažnosti gojilo.

Na lepej širokej nedodelanej cesti proti Kotoru, katera je umetno v skale vsekana, stoji mala cerkva na pokopališču, in od tam se razprostira zopet kamnato morje.

bino sta bila omejena po njenej lastnej odvisnosti od dobrovoljnosti onih, katerim je služila; in potrpežljiva in trezna Jerica je nazadnje skoro razorožila svojo nasprotnico.

Pri gospodu Grahamu je doslej vživala le ljubezen. S prva, ko je prišla v njegovo hišo, se je res prav malo menil ter zelo malo maral za njo, dokler je bila mirna in spodobna ter nij nobenemu nič žalega storila. Opazil je, da je Emilija ljubila deklico ter jo rada pri sebi imela; pustil jo je rad ravnati po njenej volji, če prav se je čudil njenemu okusu. Črez malo časa je tudi sam pri ljubljenci svoje hčere zapazil toliko živahnost duha in tako vljudno obnašanje, da se je jel za njo zanimati; kmalu jo je počel očitno ljubiti, zlasti ko je zasledil, da se z vrtnarstvom in s cvetličarstvom tako rada in stanovitno peča. Dal jej je s prva le kos vrta za sajenje cvetlic; pozneje je, vesel njenega vspeha o prvem poletju, k prvemu cvetnjaku pridejal še

Končno sem se vrnil v prav elegantni locando in se seznanil s češkim korespondentom, ki mi je tožil, da se ne more nič političnega izvedati, ker so ljudje zelo zaključeni in sumnivi. Sicer je bilo tukaj še nekoliko družih tujcev, dva Francoza, Italijani, ubeženci iz Mostarja itd. in tudi neki Prus, ki je bil zaostal še od dobe prošovoljskih vstašev, in ki se je le teško s svojim tovarišem razumeval.

Drugi dan trenil sem v Crnice — blizo osem ur južno od Cetinj, — kamor so me uže večkrat vabili. Tu doli se obraz dežele čisto izpremeni. Visoki plató se znižuje polagoma preko crniške doline, katera se razprostira do skadarskega jezera. Na robu planine odpira se prelep razgled. Okolo cele doline stoji na znižujoči se gori nekoliko vasij, kamnite s opekami pokrite hiše stojijo posamezne mej drevjem in nekoliko mej vinogradi na malih terasah nasajenimi; ravnina je cela obdelana. Na bregu velicega svetlo modrega jezera stoji Vir Bazar in na južnej strani znamenjuje na griču zidana turška trdnjavica mejo. Bregovje jezera je zelo močvirno, posebno na severnej strani, kjer se Rjeka v mnogih ovinkih v jezero oteka; na malem otoku blizu Bazarja stoji turška Lessendra, nizko zidovje, in katerega so še pred tremi meseci streljali na Bazar. Dalje na vzhod ide ravnina do Podgorice, katera se od tod le slabo razločuje: Medun in Žabljek pa sta prav blizu, zadnji na okrožji glavice zelo spominjajoče me na prijazno vašo Šmarnogoro. Za celo to mnogolično okolico se vzdiguje velikanski Balkan: svojimi snežnimi glavami v nebo strmeč.

Po isti poti došlo je mnogo Vasovičev, kateri so teško obloženi nesli si koruze iz avstrijskih luk v svoje začasno domovje. Večjidel jih stanuje v Crnici, razdeljeni so po črnogorskih kučah. Njihova nošnja je različna od črnogorske, nosijo bele, ozke hlače, kakor Hrvati, in belo kratko suknjo bele kape in nekateri imajo brezrokavni kožuh, ženska obleka je enaka Hercegovski. Postave so še večje ko Črnogorci, sicer jim zelo enaki, mej ženskami se vidi mnogo prav mičnih obrazov — to se veda so zdaj ubogi ljudi zelo zanemarjeni in glad se jim pozna na obličji.

Najbližja vas v Crnicah je Gluhidol. Tu se mi je pridružil brzo pop in me povabil počiti se v njegovej kuči. — Pop se razlikuje

drugi kos vrta ter je sam pomagal ozaljšati ga. Blagovoljno je pritrnil vsemu, kar je Emilija glede na Jeričino odgojo nasvetovala. Jerica, presrečno hvaležna za toliko dobrotljivost, se nij bala nobenega truda, da bi pokazala svojo hvaležnost in je jako spoštljivo občevala z gospodom Grahamom.

A k njenej nesreči se te prijateljske razmere nijso mogle ohraniti, ker gospod Graham nij imel niti one nesebične potrpe ljubezni blagega strijca Truemana, niti potrpežljivosti in požrtvovalnosti mile Emilije. Gospod Graham je bil jako darežljiv in zelo spoštljiv mož. Bil je na glasu, kot se na svetu navadno godi, da je jako velikodušen in čestitljiv mož; to pa nij bil brez razloga, kajti njegovo obnašanje in ravnanje je opravičilo javno mnenje o njem. A bil je vendar sebičen ter je bil po gostem jako pristranskih misli. Jerico je podpiral ter jo dal izobraziti; ljubil jo je in ona je bila ona izvoljenka, ki

navadno le po svojej bradi od družih seljanov; izobraženosti nema veliko, ker je bil le dve ali tri leta v bogoslovju na Cetinjah — to se ve da v večjih krajih imajo uže tudi take, ki so dovršili redne šole. — Seljska kuča ima le štiri zidovja in vrata — okna nikakega. V enem kotu gori ogenj, okolo njega sedé na malih stoléh sodružniki, in ako je kdo bolan, leži tudi na pogrnjenej slami tu; v drugem kotu stoji postelja za zdrave — podprte dile, volnata strunjača in duhnja, — razen tega se najdejo v kuči na steni viseča orožja, dve ali tri skrinje, katere donesejo iz Carigrada, in drugo kuhinjsko in poljedelsko orodje. Nad ognjem se suši slanina in klobase, žito imajo pod streho, vino v zdolnjem hramu v kozjih mehovih, živina stoji v prizidanem hlevu.

Sédimo tedaj k ognju. Postreže mi z rakijo, vinom, sirom, z jajcem, katere smo pekli kar v žrjavici. Klobase smo cvrli kar nataknene na lesen kolček. Vino je črno, okusno, blizu tako ko istersko, malo smrdeče po kozjej koži. Mej tem se pridružijo še drugi uže znani mi seljani, kojih je nekoliko došlo pred vojsko iz Carigrada, ker so tamo služili za težake, delavce pri železnicah, ali pa so bili celo v malej Aziji za rudarje. Tem je torej bilo milo poudarjati svoje znanstvo s svetom. Zanimivajo se pa tudi za druge jim tuje stvari. Govore, kakor sem uže poudaril zelo evfemistično in rabijo mnogo podob. Pri tem ne popuste vedno povijati svoje smodke cigaretko, katero delo elegantno dovršujejo. Končno pripravi nam pop „kavo“, za kojoj stoji zmirom cinjasta posoda pri ognji — prav po turškem predpisu — in posili nam pri odhodu še lepe šipke (granatske jabelka) in dujne (kite). Poslovečega se tukaj vabijo me uže pričujoči v svoje sosedne kuče in nij bilo mogoče se jim upirati.

Pripeti se, da pri enakem gostoljubnem ognji tik nas zagledam črno pokrito truplo — mrtvega, kateri se je še vedno vzajemno z domačini grel. Razsaja namreč tukaj, gotovo prouzročeno po slabo preskrbljenih Vasovičih, vročinska bolezen. — Bilo je isti dan v Gluhemdolu trideset bolnikov in trojica umrlih. Tedaj me drugo jutro rano, ko sem noč na zgoraj popisani postelji prespal, vzbudi krik in jok žalujočih, kateri, v velikem številu prišedši iz bližnjih vasij, so z dolgo vlečenim in v gorah odmevajočim glasom plakali po zamrlem. Prepovedano je v Črnejgori zdaj pri takem

bi njega in Emilijo spremljala na potovanji. Nikdo nij imel toliko in tako velikih zahtev do nje, nego gospod Graham. Prevideti nij niti mogel, niti hotel, da jo je nje dolžnost rinila v drugo mer.

In ko ravno se je pripravljal samovoljno zatirati jo, slepil je vendar samega sebe, z mislijo, da jej je najboljši prijatelj, ki ga ima na svetu. Razumeti nij mogel one razmere, ki nas napeljuje, nikakor se ozirati na same sebe in na lastne koristi, ampak le iskati svojo zadovoljnost v tem, kar pospešuje sedanji in bodoči blagor našega bližnjega. Gospod Graham je ravnal po svojih predsodkih in po svojej kratkovidnosti in oskosrčnosti ter se je udal svojej nevolji in je Jerico spravil v največjo zadrego in silo s prvimi zares osornimi in grenkimi besedami, ki jih jej je kedaj rekel.

(Dalje prih.)

žalovanji si kožo iz obraza praskati, koje šege pa naši Bokelji niso še popustili.

Ker nijsem bil namenjen dalje hoditi, vrnil sem se še tisto jutro, spremljen po svojem krčmarji na Avstrijsko, ne čakaje na daljno mrtvaško slavnost.

Domače stvari.

— (Ljubljanski občinski mestni zbor.) (Konec včerajšnjega poročila.) V imenu stavbenega in policijskega odbora je poročal dalje odbornik g. Leskovic o predlogu gospoda odb. Potočnika o nasadih ob obrežji Ljubljance in Gradašice. Predlogi so bili sprejeti. Keesbacher je poročal v imenu policijske sekcije o nastavljenji jedne mestne babilice. Na predlog g. Horaka se nastavlja ona s 60 gld. letne plače. Odbornik g. Ziegler je poročal o tem, da bi se prodalo nekaj mestnega zemljišča pri Latermanovej aleji stavbenej družbi za zidanje vil, katera družba bi ob onej aleji nekaj svoje zemlje za zameno dala. Ker nij bilo dveh tretjim mestnih odbornikov navzočnih, kar je pri prodajah mestnega zemljišča postavno potrebna, in ker je tudi odbornik g. Potočnik predlagal, naj se stvar odloži, in ker je bilo iz poročila vidno, da nij stvar natanko razložena, — bil je predlog po daljšej debati za drugič odložen. Pripravljamo še, da je rekel poročevalec Ziegler, da utegne izprememba ulic, katera bi potem v novem kraji nastala, veljati lahko 50.000 gld. Prej naj se po lanskem predlogu g. Potočnika cestne linije določijo, dejalo se je.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo bosti namestu nameravane igre „Kozarec vode“ dve gledališki predstavi, pri katerih bode sodelovala družba slovečih francoskih zračnih gimnastikov Volta. Popoludne se bodo producirali samo gimnastiki, in igrala se bode zraven tudi burka „Hišina“: zvečer pa se bosti igrali še igri: „Srce je odkrila“ pa „Kdor se zadnji smeje.“ Predstava gimnastikov bode na čast slovenskemu društvu „Sokol“, in se bodo gimnastiki trudili, da kaj izrednega podado slovenskemu občinstvu.

— (Nesreča.) Poroča se nam: Pri predvčerajšnji predstavi francoskih gimnastikov v tukajšnjem gledališču se je enemu primerila nesreča, katere uzrok je bil pomagáč, ki mu je imel zagnati vrv, pa tega nij o pravem času storil. Mož je obležal na odru, da so ga morali nesti proč, pozneje se je pa prišel pokazat, in zvečer je bil uže v čitalnici. Francoski ti gimnastiki so, predno so se producirali v gledišči, „telovadili“ v telovadnici ljubljanskega „sokola.“

— (Cecilijško društvo.) Nekateri prijatelji katoliškega petja snujejo društvo sv. Cecilijo v Ljubljani, da bode gojilo cerkveno petje. Na čelu jim je g. Gnezda, prefekt v Alojzijevišči. Lepo! Ali čemu zopet moči drobiti, čemu zopet novih društev? Nemamo li uže „Glasbene matice“, ki rada izdaje tudi dobre cerkvene napeve?

— („Reflexionen über die österreichische Handelspolitik“) se imenuje knjižnica, katero je spisal pred kratkim bivši prvosednik legalne kranjske kupčijske in obrtnijske zbornice g. V. C. Supan, ki je izšla v založbi tiskarne Klein & Kovač. „Deutsche Zeitung“ pravi v svojem 1851. listu: „Knjižnico je izdal zdravno znani g. V. C. Supan. Resnična mnenja in gorko domoljubje, katere g. pisatelj naglašuje v prvem zvezku

te knjige, so v daljnih krogih uže znana po izvrstnem delu g. V. C. Supana: „Schutz der heimischen Arbeit“, ki ga je izdal l. 1869. Kakor se je zadnje delo daleč razširilo, tako želimo tudi „Reflexionen“ isto.“

— (Iz Vranskega) se nam piše: Vranski občinski zastop je imenoval dne 2. t. m. v redni seji občę spoštovanega in mnogozasluženega g. dr. Kočevarja, kot častnega tržana. Živio!

— (Nova šola.) Piše se iz Maribora: Občina sv. Ivan na dravskem polji je sklenila, da bode svojo enorazredno ljudsko šolo razširila, ker v tej nij prostora za 363 otrok, ki morajo v šolo hoditi. Selišče za šolo je podaril grof Hallwyl, občani pa so pretekli teden speljali 25.000 kosov opeke zastonj iz Slivnice.

— (Ponarejalci denarja.) Iz Kamnika se nam piše 8. t. m.: Predvčerajšnjem zasačil je en žandarm pri Kristofu dva barantača s ponarejenimi bankovci. Doma sta iz Ljubnega na Gorenjskem. Eden je velik in je bil baje celo v 7. šoli, pri katerem so dobili tudi mašino, drugi je pa majhen. Ponarejeni so nek izvrstno, tako da jih je težko izpoznati, a zdaj uže premišljujeta svojo umetnost v naši ječi.

— (Dvoboj.) Iz Celovca se poroča v časnike, da sta se tam te dni bila sę sabljami dva mlada grofa zaradi necega plesnega prepira. Eden duelantov je Tirolec, drug Hrvat, edini sin bogate hrvatske grofovske rodbine. Hrvat je dobil na desno roko tako rano, da so mu morali roko odrezati.

— (Iz Zagreba) se nam piše 8. t. m. Denes so dobile tukajšnje baterije nove Uhačijeve kanone, kar vam zaradi posebne važnosti javljam.

Štev. 3408.

(53)

Razglas.

Da se tako dragi nasip „križanskih ulic“, „gospodskih ulic“ in „gledališnih ulic“ varuje, se voznja z žitom, drvami, kamenom, peskom, opekami in sploh težkim blagom naloženih voz po taistih prepoveduje, in se bo prestopok te prepovedi kaznoval.

Mestni magistrat v Ljubljani,

5. marca 1877.

Tuči.
9. MARCA:
Zvečer: Vender iz Gorice.
Pri Slovci: Schlurf iz Litije. — Bačar iz Dolanjskega. — Trlar iz Škofje loke. — Prešern iz Radovljice.
Pri Mateti: Berek iz Dunaja. — Stemann iz Zagreba. — Schachert iz Dunaja. — Horvitz iz Berina. — Sturmhaj iz Dunaja. — Sokolov iz Peterburga. — Kastana iz Gradača. — Nikolič iz Dunaja.
Pri Zamoreli: Zrimšek iz Kranja. — Bizjak iz Ljubljane.

Dunajska borza 9. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	65
Zlata renta	74	55
1860 drž. posojilo	108	75
Akcije narodne banke	825	—
Kredite akcije	148	50
London	123	90
Napol.	9	90 1/2
C. k. cekini	5	90
Srebro	113	—
Državne marke	60	80

Prepeličar

(Vorstehtund).

kavasto-rujave barve, v „tretjem polji“ dresiran, se po ceni prodaje. Natančneje se izvę pri gospę Mariji Dovgan, pri sv. Kristofu v Ljubljani, pokopališke ulice št. 4. (54—1)

!! Svarjenje !!

Nekaj časa sem se od dunajskih firm obznajajo pravi italijanski godbeni instrumenti **Ocarina**; zato sem prisiljen, da obznamim, p. n. občinstvo osleparjenja varujoč, da se glavno skladišče moje iznajdbe

Ocarina,

— na katerem se zdaj v Parisu z odličnim vspehom koncertira — nahaja samo pri g. **E. Witte, Dunaj**, in so torej vsi drugje slavljani enakozvani fabrikati leposnemanja mojega originala. Vsak mojih čisto ubranih instrumentov nosi sledeči fabrični kolek:

Gius. Donati
INVENTO. E FABR. BUDRIO.

S spoštovanjem **Giuseppe Donati**. Po moji tiskani in lahko umevni šoli se lahko diletanti uže **v 30 minutah**, nevesči v nekaterih urah nauče najlepše melodije.

Originalne fabrične cene s tiskanim navodom vred
Št. I. II. III. IV. V. VI. VII.
gl. 1.—, 1.50, 2.—, 2.50, 3.—, 4.—, 5.—
■ Za spremljanje na glasoviru je najboljša številka V. ■

Zvezek not tudi za nemuzike rabljivih št. I in II. vsak z 12 melodijami po 40 kr.

Glavni agent za Avstro-Ogersko in Nemčijo:

Ed. Witte, Wien,

Stadt, verl. Kärntnerstrasse 59.

Pošilja se urno proti kasi ali povzetju. — Engros kupci rabat. (29—5)

Kot dokaz solidnosti mojih ponujanih pravih italijanskih instrumentov se zavežujem, vse drugje slavljene takozvane Okarine po 50 kr. do 1 gld. za št. I.—VII. dajati; sto še ceneje.

Eno srečko dunajske občine

pa

eno mesta Barlette za 100-lir v zlatu

prodajamo proti 26mesečnim obročnim plačam po 5 gold., razen tega dajemo kupovalcu **brezplačno soigranje** do vplačanja obrokov kot premijo na

eno srečko dunajske občine,

in igra uže za **3. april**, ko bo prihodnje srečkanje. Srečke dunajske občine imajo na leto štiri srečkanja, in glavne dobitke po **a. v. gld. 200.000**, stranske dobitke po **a. v. gld. 50.000**, pa **a. v. gld. 30.000**; najmanjši dobitek je **a. v. gld. 130**.

Srečke mesta Barletta imajo na leto štiri srečkanja, glavne dobitke po **lir 100.000, 50.000, 30.000, 20.000** in najmanjši dobitek je **100 lir v zlatu**.

Uže najmanjši dobitok obeh srečk kupovalca lepo odškoduje.

Proti vplačanju **5 gld.** dobó vsak kupovalec sprejemni list na **zgornji dve srečki**, druga vplačanja se pa odrajtajo 1. vsakega meseca pri naši kasi v Ljubljani.

Inostrancem naj poštna prejemka služi za pobotnico. Listi o srečkanji **zastonj** in **franco**. Kolekovina se plača pri zadnjem obroku. (55—1)

V Ljubljani marca 1877.

Laibacher Wechselstube & Commissionshaus,

kongresni trg, št. 3 I. nadstropje.